EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 21.12.2011
KOM(2011) 916 v konečnom znení

2011/0451 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o vyjadrení súhlasu členských štátov v záujme Európskej únie s pristúpením Maroka k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Cieľom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „dohovor z roku 1980), ktorý doteraz ratifikovalo 86 krajín vrátane všetkých členských štátov EÚ, je obnoviť pôvodný stav okamžitým vrátením neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí prostredníctvom systému spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými zmluvnými stranami.

Keďže predchádzanie únosom detí je podstatnou súčasťou politiky EÚ zameranej na podporu práv dieťaťa, Európska únia aktívne pôsobí na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 a nabáda tretie krajiny, aby k nemu pristúpili.

Maroko uložilo dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 9. marca 2010. Dohovor nadobudol v Maroku platnosť 1. júna 2010.

Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyjadrili svoj súhlas s týmto pristúpením. Európska únia preto musí prijať rozhodnutie, či súhlasí s pristúpením Maroka, a v prípade kladného stanoviska by členské štáty mali v záujme Európskej únie vyjadriť svoj súhlas s pristúpením Maroka.

Keďže problematika medzinárodných únosov detí spadá do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, rozhodnutie, či by členské štáty mali súhlasiť s pristúpením Maroka k dohovoru z roku 1980, sa má prijať formou rozhodnutia Rady.

2. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

V súlade s judikatúrou[1] Súdneho dvora spadá problematika medzinárodných únosov detí do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, a to v dôsledku prijatia vnútorných právnych predpisov Únie, konkrétne nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností („nariadenie Brusel IIa“)[2], ktoré sa uplatňuje medzi členskými štátmi od 1. marca 2005. Týmto nariadením, predovšetkým jeho článkom 11, sa zavádzajú dokonca prísnejšie pravidlá, pokiaľ ide o únosy detí rodičmi, než určuje Haagsky dohovor z roku 1980. Nariadenie odkazuje priamo na Haagsky dohovor a zachováva jeho princípy v práve Európskej únie.

Dohovor z roku 1980 bol prijatý viac než 20 rokov pred nariadením Brusel IIa, a preto neobsahuje žiadne ustanovenia umožňujúce pristúpenie medzinárodných organizácií, ako je Európska únia (takzvaná doložka REIO). V tejto situácii musia členské štáty v záujme Európskej únie dohovor ratifikovať alebo k nemu pristúpiť.

---

[1] Stanovisko Súdneho dvora č. 1/03 zo 7. februára 2006: Právomoc Spoločenstva uzavrieť nový Lugánsky dohovor o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach.

[2] Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003.

Preto by členské štáty v záujme Európskej únie mali vyjadriť svoj súhlas s pristúpením Maroka k Haagskemu dohovoru z roku 1980. V záujme zabezpečenia súladu a jednotnosti práva Únie by toto vyjadrenie súhlasu mali členské štáty urobiť súčasne v rámci lehoty stanovenej rozhodnutím Rady. Komisia navrhuje, aby členské štáty uložili svoje vyhlásenia najneskôr do dvoch mesiacov od prijatia rozhodnutia Rady.

Z hľadiska praktického uplatňovania dohovoru z roku 1980 je veľmi dôležité, aby zmluvná strana v zmysle požiadavky uvedenej v článku 6 dohovoru určila ústredný orgán na výkon povinností, ktoré dohovor ukladá takýmto orgánom. Všetky členské štáty určili príslušný ústredný orgán v zmysle dohovoru z roku 1980. Maroko takisto určilo ústredný orgán, ktorý má pomáhať európskym občanom v prípade neoprávneného premiestnenia detí do Maroka.

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie sa týka medzinárodnej dohody, uplatniteľným právnym základom je článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spolu s článkom 81 ods. 3. Rada sa uznáša jednomyseľne po konzultácii s Európskym parlamentom.

3. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Európskej únie.

2011/0451 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o vyjadrení súhlasu členských štátov v záujme Európskej únie s pristúpením Maroka k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 218 a článok 81 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[3],

keďže:

(1) Európska únia stanovila ako prioritnú úlohu ochranu a podporu práv dieťaťa, ako sa uvádza v článku 3 Zmluvy o Európskej únii, a považuje predchádzanie únosom detí za podstatnú súčasť tejto politiky.

(2) Európska únia prijala nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností („nariadenie Brusel IIa“), ktorého cieľom je chrániť deti pred škodlivými účinkami ich neoprávneného premiestňovania alebo zadržiavania a ustanoviť postupy na zabezpečenie ich okamžitého návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zabezpečiť pre ne právo styku a opatrovnícke právo.

(3) Nariadenie Brusel IIa dopĺňa a posilňuje ustanovenia Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „dohovor z roku 1980“), ktorý ustanovuje na medzinárodnej úrovni systém spolupráce medzi ústrednými orgánmi s cieľom zabezpečiť okamžitý návrat neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí. Predovšetkým článok 11 nariadenia Brusel IIa stanovuje prísnejšie podmienky, než sú pravidlá a princípy dohovoru z roku 1980.

(4) Zmluvnými stranami dohovoru z roku 1980 sú všetky členské štáty Európskej únie.

(5) Európska únia nabáda aj tretie krajiny, aby pristúpili k dohovoru z roku 1980, a podporuje jeho správne uplatňovanie, okrem iného účasťou v osobitných výboroch, ktoré pravidelne zvoláva Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného.

---

[3] Ú. v. EÚ C, , s. .

(6) Európska únia zdôrazňuje, že spoločný právny rámec platný medzi členskými štátmi EÚ a tretími krajinami môže zabezpečiť najlepšie riešenie citlivých prípadov medzinárodných únosov detí, pri ktorých diplomatické kanály a sprostredkovanie zlyhávajú.

(7) Maroko uložilo svoj dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 9. marca 2010. Dohovor z roku 1980 nadobudol platnosť 1. júna 2010.

(8) Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyjadrili svoj súhlas s týmto pristúpením.

(9) Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, konkrétne stanoviska č. 1/03 zo 7. februára 2006 k uzavretiu nového Lugánskeho dohovoru, ustanovenia dohovoru z roku 1980 ovplyvňujú sekundárnu legislatívu Európskej únie v oblasti medzinárodných únosov detí a rodičovských povinností, najmä však nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Otázky, ktoré rieši dohovor z roku 1980, preto patria do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie.

(10) Podľa dohovoru z roku 1980 len suverénne štáty môžu byť jeho zmluvnou stranou. Európska únia k nemu preto nemôže pristúpiť, ani uložiť vyjadrenie svojho súhlasu s pristúpením Maroka.

(11) Preto v záujme Európskej únie by mali členské štáty uložiť vyjadrenie svojho súhlasu s pristúpením Maroka.

(12) Týmto vyhlásením by členské štáty v záujme Európskej únie súhlasili s pristúpením Maroka s cieľom umožniť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 medzi Európskou úniou a Marokom. Uznávajúc cenný prínos dohovoru z roku 1980 k ochrane dieťaťa na medzinárodnej úrovni je žiaduce, aby sa ustanovenia dohovoru uplatňovali bezodkladne.

(13) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia a nie je ním viazané, ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Členské štáty Európskej únie uložia súčasne, a to najneskôr do [VLOŽIŤ DÁTUM: dva mesiace od prijatia] vyjadrenie súhlasu v záujme Európskej únie s pristúpením Maroka k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí v tomto znení:

„[ČLENSKÝ ŠTÁT] vyhlasuje, že v záujme Európskej únie súhlasí s pristúpením Maroka k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí“.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

Za Radu
predseda